

**Vervulling van Psychologische Basisbehoeftes en Relatietevredenheid: de Rol van
Seksuele Motivatie**

M.J. Dorenbos

Studentnummer: S4007093

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Supervisor: (prof.) (dr(s).) Dick Barelds

Tweede beoordelaar: (prof.) (dr(s).) Saskia Kunnen

In samenwerking met: Anne Meijer, Leonie Schift, Lily Andela, Boris Manting en Ivana

Pisano.

2 juli 2023

Een scriptie is een proeve van bekwaamheid voor studenten. De goedkeuring van de scriptie is het bewijs dat de student over voldoende onderzoeks- en rapportagevaardigheden beschikt om af te studeren, maar biedt geen garantie voor de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten van het onderzoek als zodanig, en de scriptie is daarom niet per se geschikt als academische bron om naar te verwijzen. Als u meer wilt weten over het in deze scriptie besproken onderzoek en de daarop gebaseerde publicaties waarnaar u zou kunnen verwijzen, neem dan contact op met de genoemde begeleider.

Fulfilment of Basic Psychological Needs and Relationship Satisfaction: The Role of Sexual Motivation

Abstract

This paper examines the relationships between the satisfaction of the three basic needs according to the Basic Psychological Needs Theory (autonomy, competence, and relatedness) and relationship satisfaction, with sexual motivation as a mediator. The study investigates the effect of different forms of sexual motivation on a continuum from autonomous (intrinsic) to controlled (extrinsic): intrinsic motivation, integrated motivation, identified motivation, introjected motivation, and extrinsic motivation. The first hypothesis states that the fulfilment of the three basic needs is positively related to relationship satisfaction, and the second hypothesis suggests that this relationship can be explained by intrinsic sexual motivation. The research was conducted using an online questionnaire and included 151 participants who were at least 18 years old, Dutch, and in a relationship. Research findings indicate that the fulfilment of all three psychological basic needs is positively associated with relationship satisfaction. Furthermore, the study found no mediating effect of sexual motivation in the relationship between the fulfilment of the three basic needs and relationship satisfaction. This research can contribute to the literature on the fulfilment of basic needs within romantic relationships, highlighting the importance of different sexual motivations. Future research could focus on longitudinal studies to further examine these findings.

Keywords: Self-determination Theory, Psychological Needs Theory, sexual motivation, relationship satisfaction

Samenvatting

Dit onderzoek richt zich op de drie vervulling van de basisbehoeftes volgens de Basic Psychological Needs Theory (autonomie, competentie en verbondenheid) in relatie tot relatietevredenheid, met als mediator seksuele motivatie. Hierbij wordt de effect van verschillende vormen van seksuele motivatie onderzocht, op een continuüm van autonoom (intrinsiek) naar gecontroleerd (extrinsiek): intrinsieke motivatie, geïntegreerde motivatie, geïdentificeerde motivatie, geïntrojecteerde motivatie en extrinsieke motivatie. De eerste hypothese is dat de vervulling van de drie basisbehoeften positief samenhangt met relatietevredenheid en de tweede hypothese is dat intrinsieke seksuele motivatie deze relatie verklaart. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een online vragenlijst en bestond uit 151 participanten, op dat moment boven de 18, Nederlands en in een relatie. Uit onderzoek is gebleken dat de vervulling van alle drie de psychologische basisbehoeftes positief samenhangt met de tevredenheid van de relatie. Verder is uit onderzoek gebleken dat er geen mediërend effect is van seksuele motivatie op de relatie van de vervulling van de drie basisbehoeftes en de tevredenheid van de relatie. Dit onderzoek kan een verdere bijdrage leveren aan de literatuur over de vervulling van basisbehoeftes binnen partnerrelaties, waarbij het belang van de verschillende seksuele motivaties wordt benadrukt. Toekomstig onderzoek zou gericht kunnen worden op longitudinale studies om deze bevindingen verder te onderzoeken en toe te passen.

Trefwoorden: Zelf-determinatie Theorie, Psychological Needs Theory, seksuele motivatie, relatietevredenheid

Vervulling van Psychologische Basisbehoeftes en Relatietevredenheid: de Rol van Seksuele Motivatie

Het onderhouden van een bevredigende partnerrelatie is een fundamenteel aspect in het leven van de mens, omdat het men een gevoel van verbondenheid, intimiteit en steun geeft (Deci & Ryan, 2000). Volgens de Basic Psychological Needs Theorie zijn er drie universele basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) die essentieel zijn voor het goed functioneren van een partnerrelatie (Deci & Ryan, 1985). Uitgebreid onderzoek toont het verband aan tussen een hogere mate van autonomie, verbondenheid en competentie in relatie met een hogere relatietevredenheid (Deci & Ryan, 2000; Price et al., 2007; Ryan & Deci, 2002). Een ander essentieel deel van veel partnerrelaties is seks. Seks kan worden gezien als een belangrijke factor voor het versterken van de relatie en algemeen welzijn (Smith, 2007). Uit onderzoek is gebleken dat het geregeld hebben van seksuele interactie in een partnerrelatie bijdraagt aan een kwalitatief betere relatie en hogere mate van verbondenheid (Diamond & Huebner, 2012; Terzera et al., 2020). Echter is het verband tussen seksuele tevredenheid en relatietevredenheid niet zo zwart-wit en zijn er verschillende variabelen waarmee rekening kan worden gehouden. De behoefte aan seksuele intimiteit kan namelijk vanuit een continuüm van interne bronnen (persoonlijke interesses en plezier) of externe bronnen (druk en verwachtingen) van motivatie gedreven worden (Deci en Ryan, 2000). Niet elke vorm van motivatie heeft dezelfde positieve bijdrage aan een relatie (Jenkins, 2003). Uit onderzoek is gebleken dat een hogere intrinsieke motivatie geassocieerd wordt met een betere relatietevredenheid (Jenkins, 2003). Ook is er uit verschillende onderzoeken gebleken dat er een samenhang is tussen een hogere mate van vervulling van de psychologische basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) en het vormen van meer intrinsieke motivaties (Deci & Ryan, 1980; Niemiec, Ryan en Deci, 2009; Patall, Cooper & Robinson, 2008). Hoewel er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de relatie tussen de drie

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

basisbehoeftes van de Zelf-determinatie Theorie en tevredenheid in een relatie, is het belangrijk om ook de verschillende redenen achter seksuele behoeftes te onderzoeken.

Vervulling van Psychologische Basisbehoeften en Relatietevredenheid

In dit onderzoek staat de Zelf-determinatie Theorie (ZDT; Deci & Ryan, 1985) centraal. De kern van de Zelf-determinatie Theorie is het gevoel van zelfregulatie van je eigen gedrag. Hierbij is van belang dat gedrag vanuit eigen belangen zijn gedreven, in tegendeel tot dwang van anderen. De Zelf-determinatie Theorie verklaart waarom mensen bepaalde vormen van gedrag vertonen en bepaalde keuzes maken in het leven. Uit onderzoek van Davids et al. (2017) is gebleken dat zelf-gedetermineerde levensdoelen leiden tot een beter psychologisch welzijn.

Een subtheorie van de Zelf-determinatie Theorie die relevant is voor dit onderzoek, is de Basic Psychological Needs Theory (Deci & Ryan, 1985). Volgens de Basic Psychological Needs Theory van Deci en Ryan (1985; 2000) zijn er drie universele basisbehoeftes die leiden tot algemeen optimaal functioneren, welzijn en groei: autonomie, verbondenheid en competentie (Deci & Ryan, 2004). Onder het begrip autonomie wordt verstaan het gevoel van controle over je eigen leven en keuzes, vrijheid en zelfgestuurde doelen (Deci & Ryan, 2000). Een lage mate van autonomie kan bijvoorbeeld ontstaan door het ervaren van druk van buitenaf, in plaats van zelf gestuurde keuzes. Uit onderzoek van Blais et al. (1990) is gebleken dat meerdere vormen van autonomie zorgen voor een hoog gerapporteerde relatietevredenheid. Niet alleen eigen autonomie, het gevoel dat je zelf voor de relatie hebt gekozen, zorgt voor een verhoogde relatietevredenheid, maar ook het gevoel dat de ander de relatie vrijwillig is aangegaan (Blais et al., 1990). De basisbehoefte verbondenheid verwijst naar de behoefte om je verbonden te voelen, het gevoel van liefde, steun en van ergens deel uitmaken. Uit onderzoek van Patrick et al. (2007) is gebleken dat de vervulling van de behoefte verbondenheid het sterkst positief samenhangt met relatietevredenheid. Ten slotte

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

verwijst de basisbehoefte competentie naar de behoefte om zich effectief en capabel te voelen, waarbij je de ruimte hebt om te groeien en capaciteiten en vaardigheden verder kan ontwikkelen.

Uit meerdere onderzoeken (Deci & Ryan, 2000; Price et al., 2007; Ryan & Deci, 2002) is gebleken dat de vervulling van deze drie basisbehoeftes een essentiële rol speelt voor het psychisch welzijn van een individu en het goed eigen functioneren binnen een bevredigende relatie. Uit onderzoek van Price et al. (2023) is gebleken dat de vervulling van de drie basisbehoeftes van beide partners eerder leidt tot tevredenheid in een relatie en een goede ‘voorspeller’ is voor relatie uitkomsten. Ten slotte is uit onderzoek van Patrick et al. (2007) gebleken dat wanneer de basisbehoeftes binnen een relatie waren vervuld, de relatietevredenheid ook na een ruzie hoger uitviel.

Seksuele motivatie

Terugkoppelend naar de Zelf-determinatie Theorie, beschrijven Deci en Ryan (1980) dat de basisbehoeftes autonomie en competentie de kern vormen van intrinsieke motivatie. Dit betekent dat wanneer men zich in een uitdagende, competente omgeving bevindt en men het gevoel ervaart van eigen keuze, het vormen van intrinsieke motivaties wordt gestimuleerd (Deci & Ryan, 1980; Patall, Cooper & Robinson, 2008). Uit onderzoek van Ryan, Huta en Deci (2008) is gebleken dat in contrast een frustratie van de drie psychologische basisbehoeftes kan leiden tot het ontwikkelen van extrinsieke levensdoelen. In het onderzoek van McHoskey (1999) wordt een verband geïnterpreteerd tussen intrinsieke motivatie en gedrag dat ook wel als zelf-gedetermineerd kan worden beschouwd. Niemiec, Ryan en Deci (2009) beschrijven insgelijks een verband tussen meer intrinsiek gerichte doelen, de vervulling van de drie psychologische basisbehoeftes en een hogere mate van psychologisch welzijn.

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Verder is er een samenhang gerapporteerd tussen seksuele motivatie en relatietevredenheid. Uit meerdere onderzoeken gebleken dat een hoge score op intrinsieke, zelf-gedetermineerde motivatie voor seks leidt tot een hogere score op relatie-welzijn, seksuele tevredenheid en ook een hoger algemeen welzijn (Brunell & Webster, 2013; Gravel et al, 2020; Jenkins, 2003; Tóth-Király et al, 2019). Niet zelf-gedetermineerde motivaties hingen daarentegen samen met een lager algemeen welzijn en lagere seksuele tevredenheid (Brunell & Webster, 2013; Jenkins, 2003; Tóth-Király et al, 2019). Verder is uit onderzoek van Brunell en Webster (2013) gebleken dat zelf-gedetermineerde seksuele motivaties voor een hogere relatietevredenheid zorgde, zelfs op de dagen dat er geen seksuele intimiteit plaats vond. Hieruit blijkt dat wanneer iemand vanuit intrinsieke motivaties voor seksuele intimiteit handelt in plaats van extrinsieke motivaties, beide individuen een hogere waarde van autonomie, verbondenheid en competentie ervaren binnen de relatie (Brunell & Webster, 2013).

Deci en Ryan (2000) omschrijven in de ZDT zes verschillende vormen van motivatie, die op een continuüm lopen van gecontroleerd (extrinsiek) naar autonoom (intrinsiek). Hierbij worden vier verschillende vormen van extrinsieke motivatie onderscheiden; geïntegreerde motivatie, geïdentificeerde motivatie, geïntrojecteerde motivatie en extrinsieke motivatie, en daarnaast intrinsieke motivatie en amotivatie (Deci en Ryan, 2000). Onder intrinsieke motivatie wordt verstaan de eigen controle over keuzes (Deci & Ryan, 1985; Jenkins, 2003). Een voorbeeld van intrinsieke motivatie voor seks is: ‘omdat men ervan geniet en plezier ervaart bij seksuele stimulatie’. Dit is de meest autonome vorm van motivatie voor seks. Bij geïntegreerde motivatie is seks een geïntegreerd deel van iemands identiteit. Seks wordt hierbij gezien als betekenisvol onderdeel van iemands leven. Een geïntegreerde motivatie voor seks is bijvoorbeeld: ‘omdat seksualiteit een essentieel aspect van je leven vervult’. Onder geïdentificeerde motivatie voor seks valt de motivatie die geen deel meer uitmaakt van

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

iemand's identiteit, maar nog wel van persoonlijk belang is voor een gezonde levensstijl (Gravel, 2016). Geïdentificeerde motivatie is in mindere mate autonoom vergeleken geïntegreerde motivatie. Een geïdentificeerde motivatie voor seks is bijvoorbeeld: 'dat seks belangrijk is om je lichaam beter te leren kennen'. Geïntrojecteerde motivatie voor seks is gedreven door een interne, zelf opgelegde, druk of verplichting op het hebben van seks (Gravel, 2016; Tóth-Király et al., 2019). Dit kan zich bijvoorbeeld uiten in de vorm van een bewijsdrang. Geïntrojecteerde motivatie is vergeleken met geïdentificeerde motivatie lager in autonomie. Een voorbeeld van geïntrojecteerde motivatie is: 'het hebben van seks om aan mezelf te bewijzen dat ik seksueel actief ben'. In contrast tot intrinsieke motivatie, wordt extrinsieke motivatie gekenmerkt door druk van externe factoren (Deci & Ryan, 1985; McHoskey, 1999). Hieronder vallen bijvoorbeeld de eisen en verwachtingen van iemand's partner, het vermijden van negatieve consequenties (relatiebreuk) en het ervaren van externe druk (Jenkins, 2003). Een extrinsieke motivatie voor seks is bijvoorbeeld: 'het hebben van seks omdat ik niet bekritiseerd wil worden door mijn partner'. Ten slotte is amotivatie de laatste en minst zelf-gedetermineerde vorm van motivatie. Amotivatie wordt getypeerd door een complete afwezigheid van controle van gedrag en interesse (Koós, 2022; Tóth-Király et al., 2019). Een voorbeeld van amotivatie voor seks is: 'ik weet het niet, het voelt als tijdsverspilling'. In dit onderzoek wordt amotivatie niet verder onderzocht.

Het Huidige Onderzoek

In dit onderzoek wordt de relatie tussen de vervulling van de drie basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) en de tevredenheid in de partnerrelatie onderzocht. Hierbij is de eerste hypothese dat de vervulling van de drie basisbehoeftes positief samenhangt met de tevredenheid van de relatie. Specifiek dat individuen die zich meer autonoom, competent en verbonden voelen, een hogere score van tevredenheid in de partnerrelatie zullen rapporteren. Verder wordt in dit onderzoek onderzocht of de motivatie

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

voor seksuele behoeftes de relatie van hypothese 1 medieert. Hierbij is de tweede hypothese dat de motivatie voor seksuele behoeftes de relatie tussen de vervulling van de drie basisbehoefte (autonomie, verbondenheid en competentie) en de tevredenheid van de relatie medieert. In het bijzonder wordt hierbij verwacht dat individuen die een hogere mate van vervulling van de drie psychologische basisbehoefte rapporteren, meer intrinsieke seksuele motivatie hebben en daardoor een hogere mate van relatietevredenheid rapporteren.

Hypothese 1. Een hogere mate van vervulling van de drie basisbehoefte (autonomie, verbondenheid en competentie) hangt positief samen met de tevredenheid met de relatie.

Hypothese 2. Een hogere mate van intrinsieke seksuele motivatie verklaart de relatie tussen de vervulling van de drie basisbehoefte (autonomie, verbondenheid en competentie) en de tevredenheid van de relatie.

[Hier figuur 1]

Methode

Participanten

De participanten in deze studie zijn verworven via het netwerk van zes studenten van de derdejaars cursus Bachelorthese aan de Rijksuniversiteit Groningen. Een totaal van 151 participanten (110 vrouwen, 39 mannen, 1 ‘wil ik liever niet zeggen’, 1 onbekend, range leeftijd = 19-73 jaar, $M_{leeftijd} = 28.03$, $SD = 12.63$) heeft deelgenomen aan deze studie. De steekproef bestond uit 88.74% heteroseksuelen, 11.26% homoseksuelen en 0.66% andere geaardheid. De relatieduur varieerde van 0 tot 44 jaar ($M_{relatieduur} = 5.44$, $SD = 8.58$) en de relatie werd voornamelijk beschreven als ‘in een serieuze relatie, maar niet getrouwd of samenwonend’: 55.6%, verder ‘samenwonend (niet getrouwd of geregistreerd partnerschap) 28.5%, ‘getrouwd/geregistreerd partnerschap’ 12.6%, ‘in een relatie, maar (nog) niet heel serieus 2.6% en ‘anders, namelijk’ 0.7%.

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

De eisen voor deelname aan het onderzoek waren dat de participanten 18 jaar of ouder waren, op het moment van het onderzoek in een relatie zaten en de Nederlandse taal beheersen. Het onderzoek is goedgekeurd door de Ethische Commissie van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. De participanten werkten vrijwillig mee aan het onderzoek en kregen geen vergoeding voor hun deelname.

Procedure

Dit onderzoek werd uitgevoerd door een groep van zes Bachelorthese studenten van de Rijksuniversiteit Groningen, waarvan de individuele onderzoeksvragen samengevoegd zijn tot één onderzoek. Er is duidelijk gecommuniceerd dat het een vrijwillige deelname is en dat de participanten niet verplicht zijn om specifieke vragen te beantwoorden.

Dit onderzoek bestond uit een online vragenlijst die de participanten op een locatie- en tijd naar keuze in konden vullen. De vragenlijsten werden via een link verstuurd die de participanten naar de vragen leidde. Alle vragen waren in het Nederlands en het invullen van de vragenlijsten duurde ongeveer 10 minuten. De onderwerpen in dit onderzoek bestonden uit psychologische basisbehoeften, zelfwaardering, jaloezie, ontrouw, relatietevredenheid, hechting, commitment, seksuele motivatie, alternatieve partners en angst voor de dood van de partner.

Materialen

Vervulling van Psychologische Basisbehoeften

De mate waarin de psychologische basisbehoeften in de partnerrelatie worden vervuld, werd gemeten met een Nederlandse vertaling van de *Need Satisfaction Scale* (NSS) *Relationship Domain* (La Guardia & Ryan, 2000). Deze vragenlijst bestaat uit negen items die

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

worden beantwoord op een 7-punts Likertschaal (1 = sterk mee oneens tot en met 7 = sterk mee eens). Drie items van de vragenlijst hebben te maken met de vervulling van de behoefte aan verbondenheid, drie met de vervulling van de behoefte aan autonomie en drie met de vervulling van de behoefte aan competentie. Een voorbeeldvraag is: ‘In de relatie met mijn partner voel ik veel verbondenheid en intimiteit’. Een hogere score betekent een betere bevrediging van een psychologische basisbehoefte in de partnerrelatie. De betrouwbaarheid van de drie vragen die de behoefte aan verbondenheid was gelijk aan $\lambda^2 = .74$. De betrouwbaarheid van de drie vragen die de behoefte aan autonomie was gelijk aan $\lambda^2 = .61$. De betrouwbaarheid van de drie vragen die de behoefte aan competentie was gelijk aan $\lambda^2 = .65$.

Relatietevredenheid

Voor het meten van de relatietevredenheid is gebruik gemaakt van vijf vragen die in de handleiding van de NRV-2 (Barelds & Luteijn, in druk) worden beschreven. Dit zijn de volgende vijf vragen: “Hoe tevreden bent u, al met al, met uw relatie?”, “Hoe tevreden bent u, al met al, met uw partner?”, “Hoe is de kwaliteit van uw huidige relatie, volgens u, vergeleken met die van andere personen?”, “In hoeverre lijkt uw huidige relatie op de voor u ideale relatie?” en “In hoeverre lijkt uw huidige partner op de voor u ideale partner?”. Deze vragen worden beantwoord op een zevenpuntsschaal (deze verschilt per vraag: zie Bijlage A). De betrouwbaarheid in het huidige onderzoek was gelijk aan $\lambda^2 = .88$.

Seksuele Motivatie

Seksuele motivatie is onderzocht aan de hand van een verkorte en vertaalde versie van de *Sexual Motivation Scale*, ontwikkeld door Gravel et al. (2016). Deze vragenlijst bestaat oorspronkelijk uit zes subschalen: intrinsiek, geïntegreerd, geïdentificeerd, geïntrojecteerd, extrinsiek en a-motivatie. Elke subschaal bestaat uit vier items. Voor dit onderzoek worden

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

vijf subschalen gebruikt; intrinsiek, geïntegreerd, geïdentificeerd, geïntrojecteerd en extrinsiek. A-motivatie wordt buiten beschouwing gelaten. Elke subschaal wordt in dit onderzoek gemeten door middel van 3 items. Participanten beoordelen items zoals: “Ik heb seks met mijn partner omdat ik van seks geniet” (intrinsieke motivatie) en “Ik heb seks met mijn partner omdat ik niet bekritiseerd wil worden door mijn partner” (extrinsieke motivatie). De vragen worden beantwoord op een 7-punt likert schaal (1 = sterk mee oneens, 7 = sterk mee eens). De betrouwbaarheid van de drie items intrinsieke motivatie in het huidige onderzoek is gelijk aan $\lambda^2 = .89$. De betrouwbaarheid van de drie items geïntegreerde motivatie is gelijk aan $\lambda^2 = .90$. De betrouwbaarheid van de drie items geïdentificeerde motivatie in het huidige onderzoek is gelijk aan $\lambda^2 = .83$. De betrouwbaarheid van de drie items geïntrojecteerde motivatie is gelijk aan $\lambda^2 = .89$. De betrouwbaarheid van de drie items extrinsieke motivatie is gelijk aan $\lambda^2 = .87$.

Statistische analyse

Voor het analyseren en interpreteren van de data is het statistische programma SPSS gebruikt. Voor het berekenen van de bivariante verbanden zijn Pearson correlaties berekend. Verder is voor de mediatie analyse het extensie programma PROCESS gebruikt voor SPSS. Hierbij is een model nummer 4 mediatie uitgevoerd.

Resultaten

De eerste hypothese die in dit onderzoek is getoetst, is of een hogere mate van vervulling van de drie basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) positief samenhangt met de tevredenheid met de relatie. Om deze hypothese te testen zijn correlaties berekend, zie tabel 1 voor de beschrijvende statistieken en correlaties. Uit deze analyse blijkt dat de vervulling van de basisbehoefte *verbondenheid* significant samenhangt met *relatietevredenheid*, met een sterke correlatie $r = .63, p < .01$ (Cohen, 1992). Ten tweede blijkt dat de vervulling van de basisbehoefte *competentie* significant samenhangt met

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

relatietevredenheid, met een sterke correlatie $r = .49$, $p < .01$ (Cohen, 1992). Ten slotte blijkt dat ook de vervulling van de basisbehoefte *autonomie* significant samenhangt met *relatietevredenheid*, met een sterke correlatie $r = .58$, $p < .01$ (Cohen, 1992). De eerste hypothese van dit onderzoek is hiermee bevestigd: de drie basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) hangen sterk positief samen met relatietevredenheid.

Mediërend Effect van Seksuele Motivatie

De tweede hypothese die in dit onderzoek is getoetst, is het mediërende effect van seksuele motivatie op de relatie tussen de vervulling van de drie basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) en de tevredenheid met de relatie. Hierbij wordt verwacht dat een hogere mate van vervulling van de drie basisbehoeftes samengaat met een meer intrinsieke vorm van motivatie, wat een hogere relatietevredenheid tot gevolg heeft. Om deze mediatie hypothese te testen is de PROCESS macro van Hayes voor SPSS gebruikt (model 4). Hierbij zijn de vijf verschillende vormen van seksuele motivatie (intrinsiek, geïntegreerd, geïdentificeerd, geïntrojecteerd en extrinsiek; zonder amotivatie) getest als mediatie variabelen. Er zijn drie mediatie-analyses uitgevoerd, waarbij de vervulling van de drie basisbehoeftes apart zijn gemeten als onafhankelijke variabele, de vijf vormen van motivatie als mediators en relatietevredenheid als afhankelijke variabele.

Ten eerste wordt de correlatie tussen *seksuele motivatie* en *relatietevredenheid* getoetst, zie tabel 1. Uit deze analyse is gebleken dat *intrinsieke motivatie* ($r = .35$), *geïntegreerde motivatie* ($r = .19$) en *geïdentificeerde motivatie* ($r = .09$) positief correleren met *relatietevredenheid*, met medium tot zwakke correlaties (Cohen, 1992). Ten slotte is uit deze analyse gebleken dat *geïntrojecteerde motivatie* ($r = -.03$) en *extrinsieke motivatie* ($r = -.32$) negatief correleren met *relatietevredenheid*, met medium tot zwakke correlaties (Cohen, 1992). Uit deze analyse blijkt dat seksuele motivatie zowel positief als negatief samenhangt met relatietevredenheid.

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Vervolgens is de relatie getoetst tussen de drie psychologische basisbehoeftes en seksuele motivaties. Hieruit is gebleken dat de basisbehoefte *verbondenheid* positief samenhangt met *intrinsieke motivatie* ($r = .41$), *geïntegreerde motivatie* ($r = .18$) en *geïdentificeerde motivatie* ($r = .12$), met medium tot zwakke correlaties (Cohen, 1992). Uit deze analyse blijkt een medium tot zwakke negatieve correlatie tussen *verbondenheid* en *geïntrojecteerde motivatie* ($r = -.11$) en *extrinsieke motivatie* ($r = -.31$) (Cohen, 1992). Verder is gebleken dat *intrinsieke motivatie* ($r = .43$), *geïntegreerde motivatie* ($r = .26$) en *geïdentificeerde motivatie* ($r = .16$) significant positief correleren met de vervulling van de basisbehoefte *competentie*, met medium tot zwakke correlaties (Cohen, 1992). Ook is hieruit gebleken dat *geïntrojecteerde motivatie* ($r = -.09$) en *extrinsieke motivatie* ($r = -.35$) significant negatief samenhangen met de variabele *competentie*, met medium tot zwakke correlaties (Cohen, 1992). Ten slotte is gebleken dat de variabele *autonomie* significant positief correleert met zowel *intrinsieke motivatie* ($r = .44$), *geïntegreerde motivatie* ($r = .12$) als *geïdentificeerde motivatie* ($r = .06$), met medium tot zwakke correlaties (Cohen, 1992). Vervolgens is uit deze analyse gebleken dat *geïntrojecteerde motivatie* ($r = -.21$) en *extrinsieke motivatie* ($r = -.47$) significant negatief correleren met de variabele *autonomie*, met medium tot zwakke correlaties (Cohen, 1992). Concluderend, is hieruit gebleken dat de drie basisbehoeftes zowel positief als negatief samenhangt met de variabele seksuele motivatie.

Verbondenheid

De mediatie van *seksuele motivatie* op de relatie tussen de basisbehoefte *verbondenheid* en variabele *relatietevredenheid* is vervolgens getoetst. Een mediatie analyse is in PROCESS model 4 uitgevoerd voor de test of vervulling van de basisbehoefte *verbondenheid* een indirect effect heeft via *seksuele motivatie* op *relatietevredenheid*. Uit deze analyse is gebleken dat het getal 0 in het betrouwbaarheidsinterval ligt, waardoor het indirecte

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

effect van *intrinsieke motivatie* niet significant is ($\beta = .025$, 95% CI [-.034, .236]), zie tabel 2. Hetzelfde geldt voor de overige mediatie variabelen *geïntegreerd* ($\beta = .011$, 95% CI [-.027, .170]), *geïdentificeerd* ($\beta = -.007$, 95% CI [-.044, .014]), *geïntrojecteerd* ($\beta = -.007$, 95% CI [-.030, .010]) en *extrinsiek* ($\beta = .047$, 95% CI [-.005, .139]). Hierbij is de tweede hypothese van dit onderzoek niet bevestigd: seksuele motivatie heeft geen mediërend effect in het verband tussen de vervulling van de basisbehoefte verbondenheid en relatietevredenheid.

Competentie

Vervolgens is de mediatie analyse in PROCESS model 4 uitgevoerd voor de test of vervulling van de basisbehoefte *competentie* een indirect effect heeft door *seksuele motivatie* op *relatietevredenheid*. Uit deze analyse is gebleken dat er wel een gecombineerd totaal mediatie effect is, waarbij het getal 0 niet in het betrouwbaarheidsinterval ligt ($\beta = .110$, 95% CI [.010, .239]), zie tabel 2. Verder is bij alle vijf de *seksuele motivaties* geen indirect mediatie effect gevonden op de relatie *competentie* en *relatietevredenheid*: *intrinsiek* ($\beta = .065$, 95% CI [-.028, .202]), *geïntegreerd* ($\beta = .002$, 95% CI [-.061, .061]), *geïdentificeerd* ($\beta = -.008$, 95% CI [-.045, .018]), *geïntrojecteerd* ($\beta = -.004$, 95% CI [-.031, .016]) en *extrinsiek* ($\beta = .055$, 95% CI [-.007, .136]). Uit deze resultaten is gebleken dat seksuele motivatie enkel een gecombineerd mediatie effect heeft op de relatie tussen de basisbehoefte competentie en relatietevredenheid. Hierbij is de tweede hypothese van dit onderzoek idem niet bevestigd.

Autonomie

Hierna is een mediatie analyse (model 4) uitgevoerd in PROCESS voor de test of vervulling van de basisbehoefte *autonomie* een indirect effect heeft door *seksuele motivatie* op *relatietevredenheid*. Uit deze analyse is gebleken dat er geen significant indirect mediatie effect is bij elke vorm van *seksuele motivatie* op de relatie van *autonomie* en *relatietevredenheid*: *intrinsiek* ($\beta = .031$, 95% CI [-.108, .173]), *geïntegreerd* ($\beta = .013$, 95% CI [-.019, .066]), *geïdentificeerd* ($\beta = -.003$, 95% CI [-.034, .013]), *geïntrojecteerd* ($\beta = -.020$,

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

95% CI [-.061, .015]) en *extrinsiek* ($\beta = .037$, 95% CI [-.059, .143]), zie tabel 2. Hierbij is de tweede hypothese van dit onderzoek niet bevestigd.

Discussie

Het doel van dit onderzoek was om te onderzoeken of het vervullen van de drie basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) in de context van een partnerrelatie leidt tot een hogere relatietevredenheid. Daarnaast werd onderzocht of deze relatie kan worden verklaard door een meer autonome vorm van motivatie voor het hebben van een partnerrelatie.

De eerste hypothese die in dit onderzoek werd getest is of een hogere mate van vervulling van de drie basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) positief samenhangt met de tevredenheid met de relatie. Deze hypothese bleek te kloppen, waarbij alle drie de basisbehoeftes een sterke samenhang rapporteren. Een resultaat dat overeenkomt met eerder onderzoek, waaruit blijkt dat een hogere mate van autonomie, verbondenheid en competentie een essentiële rol speelt in het verbeteren van een partnerrelatie (Deci & Ryan, 2000; Price et al., 2007; Ryan & Deci, 2002). De bevestiging van deze hypothese is daarmee een verdere confirmatie van het verband tussen de vervulling van de basisbehoeftes en relatietevredenheid. Deze bevestiging kan tevens dienen als basis om in toekomstig onderzoek mogelijk dieper op het onderwerp in te gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld naar een longitudinaal onderzoek gekeken worden, wat onder sterktes en limitaties verder wordt uitgelegd.

De tweede hypothese die in dit onderzoek is getest, is of de seksuele motivatie de relatie tussen de vervulling van de drie basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) in de context van een partnerrelatie en relatietevredenheid medieert. Deze hypothese werd niet ondersteund door de resultaten. Dit betekent dat ongeacht de seksuele motivatie, een hogere vervulling van de drie basisbehoeftes leidt tot een hoger gerapporteerd relatiewelzijn en dat seksuele motivatie deze relatie niet kan verklaren. Opvallend hierbij is

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

dat alle variabelen voor seksuele motivatie, al dan medium tot zwak, wel allemaal correleren met de vervulling van de basisbehoeftes en met relatietevredenheid. In het bijzonder toonde intrinsieke motivatie het grootste positieve verband en extrinsieke het meest negatieve verband. Dit komt overeen met de eerder genoemde studies die wel een relatie rapporteerden tussen seksuele motivatie en relatietevredenheid en seksuele motivatie in verband met de vervulling van de drie psychologische basisbehoeftes (Brunell & Webster, 2013; Gravel et al., 2020; Jenkins, 2003; Tóth-Király et al., 2019). Alleen de relatie tussen de vervulling van de behoefte aan competentie en relatietevredenheid bleek te worden gemedieerd door seksuele motivatie. Dit mediatie effect is echter alleen gevonden voor alle mediators samen (intrinsiek, geïntegreerd, geïdentificeerd, geïntrojecteerd en extrinsiek) en niet voor de mediators apart.

Sterktes en Limitaties

Dit onderzoek heeft zoals elk onderzoek enkele limitaties. In het huidige onderzoek is ten eerste gebruik gemaakt van een gelegenheidssteekproef, wat betekent dat de participanten bekenden zijn van de onderzoekers. De vragenlijst is door de onderzoekers zelf verspreid in eigen sociale kring. Hierbij kan bijvoorbeeld de motivatie van participanten en manier van antwoorden verschillen, want ondanks dat de vragenlijst anoniem werd afgenomen, kan dit zorgen voor sociaal wenselijke antwoorden. Desalniettemin gaat de vragenlijst over persoonlijke, voor sommige wellicht privé, onderwerpen zoals seksuele motivatie. Mensen kunnen hierbij de neiging hebben hun antwoorden (op een positieve manier) te veranderen, of informatie achter te houden.

Bovendien is de gebruikte sample niet representatief voor de Nederlandse bevolking. Van de 151 participanten valt 72% in de leeftijdscategorie van de 20 tot en met 25 jaar. Verder is het overgrote deel vrouw: namelijk 110 van de 151 participanten. Omdat de vragenlijst door de onderzoekers zelf is verspreid, zal het overgrote deel van deze participanten waarschijnlijk

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

hoogopgeleid zijn. Dit is daarom geen goede afspiegeling van de populatie en verlaagt de externe validiteit van het onderzoek. Voor toekomstig onderzoek kan eventueel gekeken worden naar een meer representatieve steekproef uit een meer heterogene populatie.

Een andere limitatie van dit onderzoek is het gebruik van single-source data.

Onderzoek met single-source data is beperkt, omdat er informatie is van slechts één bron, in dit geval van enkel één persoon binnen de partnerrelatie. De informatie die is verkregen door middel van de vragenlijst, is op één perspectief binnen de relatie gebaseerd. Het probleem hierbij is dat de data wellicht een eenzijdig, vertekend of onvolledig beeld kan opleveren van de relatie, omdat er geen inzichten zijn in het perspectief en de context van de bijbehorende partner. Belangrijke aspecten kunnen hierdoor bewust of onbewust niet aan het licht komen. Bijvoorbeeld doordat een partner zich beperkt tot specifieke gebeurtenissen als gevolg van een bepaalde gemoedstoestand op het moment van invullen, of het bagatelliseren van hun eigen negatieve eigenschappen en invloeden binnen een relatie. Een belangrijk onderdeel van onderzoek naar partnerrelaties is de interactie tussen beide partners, wat in dit onderzoek dus ontbreekt. Voor vervolgonderzoek kan er gekeken worden naar het onderzoeken en linken van beide personen binnen een partnerrelatie om vervolgens deze informatie te vergelijken voor meer inzichten en een vollediger beeld.

Ten slotte is de laatste limitatie van dit onderzoek het gebruik van een cross-sectioneel onderzoek. Dit betekent dat de data op één bepaald tijdstip is verzameld. Bepaalde veranderingen en ontwikkelingen kunnen bij een cross-sectioneel onderzoek niet worden gemeten. Hierdoor kunnen er geen uitspraken worden gedaan over de causaliteit van de onderzochte relaties, enkel over associaties. Voor verder onderzoek kan er gekeken worden naar een longitudinaal onderzoek, waarbij de vragenlijst op over een langere periode meerdere momenten wordt afgenomen.

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Een sterk punt van dit onderzoek is de hoge betrouwbaarheid van de gebruikte instrumenten. Ook kan dit onderzoek een verdere bijdrage leveren aan de literatuur over de Zelf-determinatie Theorie en de vervulling van basisbehoeftes binnen partnerrelaties, waarbij het belang van de verschillende seksuele motivaties wordt benadrukt. Hierbij zijn zowel bestaande theorieën ondersteunt, als nieuwe inzichten gerapporteerd. Over de mediatie op de relatie tussen de vervulling van de psychologische basisbehoeftes en relatietevredenheid is nog weinig onderzocht en dit kan hiervoor een start zijn.

Implicaties

Dit onderzoek kan helpen bij het beter begrijpen van de invloed van de drie psychologische basisbehoeftes (verbondenheid, autonomie en competentie) op relatietevredenheid en daarnaast de invloed van seksuele motivatie. Verder kan dit onderzoek een bijdrage leveren in de praktijk, bijvoorbeeld in het verbeteren van bestaande relatietherapieën. Uit dit onderzoek is gebleken dat verschillende variabelen de tevredenheid van een relatie kunnen verhogen. Hierbij kan het ondersteunen van de vervulling van de psychologische basisbehoeftes helpen in het verbeteren van de relatie. Ook het bevorderen van het ontwikkelen van intrinsieke seksuele motivaties kan bijdragen aan een hogere relatietevredenheid.

Voor verder onderzoek kan er gekeken worden naar eventueel een longitudinaal onderzoek met een meer representatieve steekproef. Hierbij kan de mediatie van seksuele motivatie op de relatie van de vervulling van de basisbehoeftes en relatietevredenheid aanvullend worden onderzocht.

Conclusie

Concluderend, uit dit onderzoek is gebleken dat vervulling van alle drie de psychologische basisbehoeftes (autonomie, verbondenheid en competentie) samenhangt met een hogere relatietevredenheid in partnerrelaties. Ten slotte is uit dit onderzoek gebleken dat

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

de mediërende variabele seksuele motivatie geen invloed heeft op de relatie tussen de psychologische basisbehoeftes en relatietevredenheid. Ondanks de verschillende limitaties van dit onderzoek, dragen deze bevindingen bij aan de bestaande literatuur over de invloed van de Zelf-determinatie Theorie op partnerrelaties en seksuele motivatie.

Referenties

- Barelds, D. P. H., & Luteijn, F. (in druk). *Handleiding Nederlandse Relatievragenlijst 2 (NRV-2)*. Amsterdam: Boom.
- Blais, M. R., Sabourin, S., Boucher, C., & Vallerand, R. J. (1990). Toward a motivational model of couple happiness. *Journal of Personality and Social Psychology*, *59*(5), 1021–1031. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.1021>
- Brunell, A. B., & Webster, G. D. (2013). Self-Determination and Sexual Experience in Dating Relationships. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *39*(7), 970–987. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/0146167213485442>
- Cohen, J. (1992). A power primer. *Psychological Bulletin*, *112*(1), 155–9.
- Dauids, E. L., Roman, N. V., & Kerchhoff, L. J. (2017). Adolescent goals and aspirations in search of psychological well-being: From the perspective of self-determination theory. *South African Journal of Psychology*, *47*(1), 121–132. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/0081246316653744>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1980). The empirical exploration of intrinsic motivational processes. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in experimental social psychology*, *13*, 39–80. Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60130-6](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60130-6)
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and selfdetermination in human behavior*. New York, NY: Plenum.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2004). *Handbook of self-determination research*. New York: University of Rochester Press.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self- determination of behavior. *Psychological Inquiry*, *11* (4), 227–268. https://d10.1111/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Diamond, L. M., & Huebner, D. M. (2012). Is good sex good for you? Rethinking sexuality

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

and health. *Social and Personality Psychology Compass*, 6, 54–69.

Gravel, E. E., Pelletier, L. G., & Reissing, E. D. (2016). “doing it” for the right reasons: validation of a measurement of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation for sexual relationships. *Personality and Individual Differences*, 92, 164–173. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.12.015>

Gravel, E. E., Reissing, E. D., & Pelletier, L. G. (2020). The ebb and flow of sexual well-being: the contributions of basic psychological needs and autonomous and controlled sexual motivation to daily variations in sexual well-being. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(7), 2286–2306.
<https://doi.org/10.1177/0265407520921558>

Jenkins, S. S. (2003). Gender and self-determination in sexual motivation (Doctoral dissertation, University of Rochester, 2004). *Dissertation Abstracts International*, 64, 6330.

Koós, M., Fuss, J., Klein, V., Demetrovics, Z., & Bóthe, B. (2022). Sexual motivations underlying compulsive sexual behavior in women and men from germany and hungary. *The Journal of Sexual Medicine*, 19(2), 170–181.
<https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2021.11.005>

La Guardia, J. G., Ryan, R. M., Couchman, C. E., & Deci, E. L. (2000). Within-person variation in security of attachment: A self-determination theory perspective on attachment, need fulfillment, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79(3), 367–384. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.79.3.367>

Niemiec, C. P., Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2009). The path taken: Consequences of attaining intrinsic and extrinsic aspirations in post-college life. *Journal of Research in Personality*, 43, 291–306.

McHoskey, J. W. (1999). Machiavellianism, intrinsic versus extrinsic goals, and social

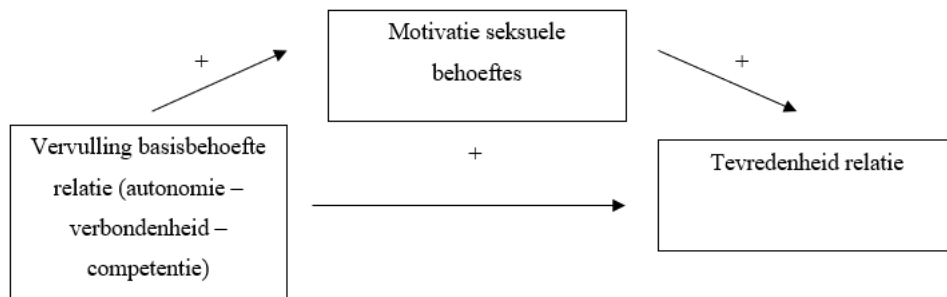
Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

- interest: A self-determination theory analysis. *Motivation and Emotion*, 23, 267–283.
- Patrick, H., Knee, C. R., Canevello, A., & Lonsbary, C. (2007). The role of need fulfillment in relationship functioning and well-being: A self-determination theory perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(3), 434–457. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0022-3514.92.3.434>
- Patall, E. A., Cooper, H., & Robinson, J. C. (2008). The effects of choice on intrinsic motivation and related outcomes: *A meta-analysis of research findings*. *Psychological Bulletin*, 134(2), 270–300. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.134.2.270>
- Price, A. A., Busby, D. M., & Leavitt, C. E. (2023). The need for sexual wholeness: linking self-determination theory to the physical, emotional, and meaning aspects of sex. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 49(2), 229–241. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2022.2094304>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). An overview of self-determination theory: An organismic-dialectical perspective. In E. L. Deci & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research*, 3-33. Rochester, NY: University of Rochester Press.
- Ryan, R. M., Huta, V., & Deci, E. L. (2008). Living well: A self-determination theory perspective on eudaimonia. *Journal of Happiness Studies*, 9, 139–170.
- Smith, C. V. (2007). In pursuit of ‘good’ sex: Self-determination and the sexual experience. *Journal of Social and Personal Relationships*, 24(1), 69–85. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/0265407507072589>
- Terzera, L., Rimoldi, S.M.L. & Barbiano di Belgiojoso, E. (2020). Sexual satisfaction among Italian University students. *Genus* 76, 29. <https://doi.org/10.1186/s41118-020-00096-1>
- Tóth-Király, I., Vallerand, R. J., Bőthe, B., Rigó, A., & Orosz, G. (2019). Examining sexual motivation profiles and their correlates using latent profile analysis. *Personality and*

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Individual Differences, 146, 76–86. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.paid.2019.04.002>

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Figuur 1. Model van Vervulling van Psychologische Basisbehoeftes.

Tabel 1*Beschrijvende analyse en correlatie tabel*

	<i>M</i>	<i>SD</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Relatietevredenheid	6.07	.85	-								
2. Intrinsiek	6.06	.90	.35**	-							
3. Geïntegreerd	4.51	1.34	.19*	.53**	-						
4. Geïdentificeerd	4.47	1.27	.09	.32**	.52**	-					
5. Geïntrojecteerd	3.17	1.47	-.03	.07	.25**	.29**	-				
6. Extrinsiek	1.62	1.02	-.32**	-.35**	-.14	-.06	.23**	-			
7. Verbondenheid	6.18	.77	.63**	.41**	.18*	.12	-.11	-.31**	-		
8. Competentie	5.78	.82	.49**	.43**	.26**	.16	-.09	-.35**	.49**	-	
9. Autonomie	6.27	.69	.58**	.44**	.12	.06	-.21*	-.47**	.48**	.53**	-

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tabel 2

Mediatie-effect van Seksuele Motivatie in de Relatie tussen de Vervulling van de Basisbehoefte en Relatietevredenheid

	Verbondenheid			Competentie			Autonomie		
	Effect (β)	LLCI	ULCI	Effect (β)	LLCI	ULCI	Effect (β)	LLCI	ULCI
Totaal	.068	-.034	.236	.110	.010	.239	.058	-.089	.217
Intrinsiek	.025	-.034	.236	.065	-.028	.202	.031	-.108	.173
Geïntegreerd	.010	-.027	.170	.002	-.062	.061	.013	-.019	.066
Geïdentificeerd	-.007	-.044	.014	-.008	-.045	.018	-.003	-.034	.013
Geïntrojecteerd	-.007	-.030	.010	-.004	-.031	.016	-.020	-.061	.015
Extrinsiek	.047	-.005	.139	.055	-.007	.136	.037	-.059	.143

Bijlage A

Scriptie basisbehoeftes relatie

Start of Block: Informatie en informed consent

Welkom bij dit onderzoek naar partnerrelaties. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen, onder verantwoordelijkheid van dr. D. P. H. Barelds. Het doel van dit onderzoek is uitzoeken in hoeverre bepaalde behoeften worden vervuld in partnerrelaties en in hoeverre dit kan worden verklaard door bepaalde kenmerken van personen, zoals hechting, motivatie en commitment.

We zijn voor dit onderzoek op zoek naar meerderjarige mensen met een intieme partnerrelatie. Om die reden bent u gevraagd om mee te doen aan dit onderzoek. Meedoen aan het onderzoek is vrijwillig. Wel is uw toestemming nodig. Lees deze informatie daarom goed door. Stel uzelf alle vragen die u misschien heeft, bijvoorbeeld omdat u iets niet begrijpt. Pas daarna besluit u of u wilt meedoen. Als u besluit om niet mee te doen, hoeft u niet uit te leggen waarom, en zal dit geen negatieve gevolgen voor u hebben. Dit recht geldt op elk moment, dus ook nadat u hebt toegestemd in deelname aan het onderzoek.

Meedoen aan dit onderzoek betekent dat u een aantal korte vragenlijsten invult over een aantal verschillende aspecten van partnerrelaties, zoals relatietevredenheid, commitment, jaloezie, seksualiteit, motivatie en verbondenheid. Ook worden er vragen gesteld over uw behoeften als het gaat om relaties en over enkele persoonlijkheidskenmerken. Het invullen van deze vragenlijsten duurt ongeveer 10 minuten.

Voor onderzoeksdoeleinden vragen we u ook om enkele demografische gegevens, zoals geslacht, leeftijd en burgerlijke staat. U mag deze vragen overslaan als u ze niet wilt beantwoorden. Het is niet mogelijk om u op basis van deze antwoorden te identificeren. Uw anonieme gegevens worden tien jaar bewaard op het netwerk van de RUG. Het onderzoek heeft voor u geen negatieve gevolgen. Zodra er voldoende data is verzameld kan er een korte samenvatting van de resultaten van het onderzoek (op groepsniveau) via e-mail naar u worden opgestuurd, mocht u hier interesse in hebben. Er zullen geen gegevens worden gedeeld. Alle informatie die wordt verzameld wordt vertrouwelijk behandeld en alleen gebruikt voor onderzoeksdoeleinden.

U wordt gevraagd om hierna aan te geven of u bereid bent deel te nemen aan het onderzoek. Als u daartoe bereid bent, kunt u beginnen met het invullen van de vragenlijsten. U kunt altijd vragen stellen over het onderzoek: nu, tijdens het onderzoek, en na afloop. Dit kan (bij voorkeur) door de persoon die u benaderd heeft te e-mailen, of een van de betrokken onderzoekers (d.p.h.barelds@rug.nl). Als u een kopie wilt van deze onderzoeksinformatie kunt u een screenshot of foto maken van deze informatie of een email sturen naar d.p.h.barelds@rug.nl. Bedankt dat u wilt deelnemen aan dit onderzoek!

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTES PARTNERRELATIES

Informed consent

- Ik heb de informatie over het onderzoek gelezen. Ik heb genoeg gelegenheid gehad om er vragen over te stellen.
- Ik begrijp waar het onderzoek over gaat, wat er van me gevraagd wordt, welke gevolgen deelname kan hebben, hoe er met mijn gegevens wordt omgegaan, en wat mijn rechten als deelnemer zijn.
- Ik begrijp dat deelname aan het onderzoek vrijwillig is. Ik kies er zelf voor om mee te doen. Ik kan op elk moment stoppen met meedoen. Als ik stop, hoef ik niet uit te leggen waarom. Stoppen zal geen negatieve gevolgen voor mij hebben.
- Ik geef hieronder aan waartoe ik bereid ben.

Ja, ik ben bereid deel te nemen aan het onderzoek (1)

Nee, ik ben niet bereid deel te nemen aan het onderzoek (2)

Skip To: End of Survey If • Ik heb de informatie over het onderzoek gelezen. Ik heb genoeg gelegenheid gehad om er vragen o... = Nee, ik ben niet bereid deel te nemen aan het onderzoek

End of Block: Informatie en informed consent**Start of Block: Biografische gegevens**

Geslacht Wat is uw geslacht?

Man (1)

Vrouw (2)

Anders, namelijk (3) _____

Wil ik liever niet zeggen (4)

Leeftijd Wat is uw leeftijd? (vul een getal in, bijvoorbeeld 32)

Skip To: End of Survey If Condition: Wat is uw leeftijd? (vul ee... Is Less Than 18. Skip To: End of Survey.

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Relatie

Hoe zou u uw huidige relatie omschrijven?

- Getrouwd/geregistreerd partnerschap (1)
- Samenwonend (niet getrouwd of geregistreerd partnerschap) (2)
- In een serieuze relatie, maar niet getrouwd of samenwonend (3)
- In een relatie, maar (nog) niet heel serieus (4)
- Ik heb geen relatie (5)
- Anders, namelijk (6) _____

Skip To: End of Survey If Hoe zou u uw huidige relatie omschrijven? = Ik heb geen relatie

Geslachtspartner Wat is het geslacht van uw partner?

- Man (1)
- Vrouw (2)
- Anders, namelijk (3) _____
- Wil ik liever niet zeggen (4)

Relatieduur Hoeveel jaren heeft u een relatie met uw huidige partner? (schuif de balk naar de juiste positie)

0 10 20 30 40 50 60

Jaren ()	
----------	--

End of Block: Biografische gegevens

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Start of Block: Needsatisfaction

Need satisfaction In dit onderdeel staan enkele stellingen die betrekking hebben op **uw huidige relatie**. Het is de bedoeling dat u per stelling aangeeft in hoeverre u het er mee eens bent.

<i>In de relatie met mijn partner...</i>	Sterk mee oneens 1 (1)	Mee oneens 2 (2)	Een beetje mee oneens 3 (3)	Niet mee eens of oneens 4 (4)	Een beetje mee eens 5 (5)	Mee eens 6 (6)	Sterk mee eens 7 (7)
... voel ik mij vrij om te zijn wie ik ben. (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik mij een competent persoon. (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... heb ik het gevoel dat er van mij gehouden en om mij gegeven wordt. (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik mij vaak niet goed genoeg of incompetent. (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... heb ik een stem in wat er gebeurt en kan ik mijn mening geven. (5)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik vaak veel afstand. (6)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik me zeer bekwaam en effectief (7)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik veel verbondenheid en intimiteit (8)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik mij gecontroleerd en onder druk gezet om mij op een bepaalde manier te gedragen (9)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: Needsatisfaction

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Start of Block: Seksuele motivatie

Seksmotivatie Er zijn veel mogelijke redenen waarom mensen seks hebben met hun partner. Hieronder staan enkele van die redenen genoemd. Geef alstublieft per reden aan in hoeverre u het hier mee eens bent.

Ik heb seks met mijn partner...

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

.. omdat ik het belangrijk vind om open te staan voor nieuwe ervaringen. (9)

.. om te bewijzen aan mezelf dat ik seksueel aantrekkelijk ben. (10)

.. om aan mezelf te bewijzen dat ik een goede sekspartner ben. (11)

.. om mezelf te bewijzen dat ik *sex-appeal* heb. (12)

.. omdat mijn partner dit van mij eist. (13)

.. om conflicten met mijn partner te voorkomen. (14)

.. omdat ik niet bekritiseerd wil worden door mijn partner. (15)

End of Block: Seksuele motivatie

Start of Block: Relatietevredenheid

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Rel1 Hieronder staan enkele algemene vragen over uw huidige relatie.

Hoe tevreden bent u, al met al, met uw relatie?

- Zeer ontevreden1 (1)
 - Ontevreden2 (2)
 - Beetje ontevreden3 (3)
 - Niet tevreden of ontevreden4 (4)
 - Beetje tevreden5 (5)
 - Tevreden6 (6)
 - Zeer tevreden7 (7)
-

Rel2 Hoe tevreden bent u, al met al, met uw partner?

- Zeer ontevreden1 (1)
 - Ontevreden2 (2)
 - Beetje ontevreden3 (3)
 - Niet tevreden of ontevreden4 (4)
 - Beetje tevreden5 (5)
 - Tevreden6 (6)
 - Zeer tevreden7 (7)
-

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Rel3 Hoe is de kwaliteit van uw huidige relatie, volgens u, vergeleken met die van andere personen?

- Veel slechter1 (1)
 - Slechter2 (2)
 - Beetje slechter3 (3)
 - Niet beter of slechter4 (4)
 - Beetje beter5 (5)
 - Beter6 (6)
 - Veel beter7 (7)
-

Rel4 In hoeverre lijkt uw huidige relatie op de voor u ideale relatie?

- Helemaal niet1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Heel sterk7 (7)
-

Koptekst: VERVULLING BASISBHOEFTE PARTNERRELATIES

Rel5 In hoeverre lijkt uw huidige partner op de voor u ideale partner?

Helemaal niet1 (1)

2 (2)

3 (3)

4 (4)

5 (5)

6 (6)

Heel sterk7 (7)